

Lege**privind prevenirea geoblocării nejustificate**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L60 din 02 martie 2018, CELEX: 32018R0302.

Articolul 1 Scopul, obiectul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este prevenirea discriminării bazate în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința temporară ori sediul clienților.

(2) Prezenta lege nu se aplică:

- activităților menționate la alin. (2) al art. 2 din Legea nr. 282/2024 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii.
- normelor din domeniul fiscal.
- normelor din domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe.

(3) Tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte referitor la cooperarea judiciară în materie civilă au prioritate prevederilor prezentei legi.

(4) Comercianții pot stabili condiții de acces diferite de obiectul prezentei legi în cazul în care acestea sunt justificate în mod direct prin criterii obiective reieșind din specificul afacerii, enumerate mai jos, dar care nu se limitează la:

- a) distanță sau caracteristicile tehnice ale prestării serviciului,
- b) lipsa drepturilor de proprietate intelectuală care sunt necesare pe un anumit teritoriu,

- c) condițiile diferite ale pieței (cum ar fi o cerere mai mare sau mai redusă în funcție de sezon),
- d) perioade de vacanță (estivale),
- e) prețurile practicate de către diferiți concurenți,
- f) imposibilitatea furnizării serviciilor de garanție.

(5) Alin. (4) se aplică în măsura în care prezenta lege nu prevede dispoziții contrarii.

(6) Asigurarea accesului la interfețele online nu impune comerciantului o obligație de a realiza tranzacții cu clienții.

Articolul 2 Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

1) „bunuri” - orice obiect corporal mobil, cu excepția obiectelor vândute prin executare silită sau alt mod similar prevăzut de legislație;

2) „consumator” - astfel cum este definit la articolul 1 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.

3) „comerciant” - astfel cum este definit la articolul 1 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.

4) „client” - un consumator care deține cetățenia sau naționalitatea unui stat membru UE sau își are domiciliul într-un stat membru UE, sau o întreprindere care își are sediul într-un stat membru UE și care beneficiază de prestarea unui serviciu sau achiziționează sau intenționează să achiziționeze un bun din Republica Moldova exclusiv pentru utilizare finală;

5) „condiții generale de acces” - toate clauzele, condițiile și celelalte informații, inclusiv prețurile nete de vânzare, care reglementează accesul clienților la bunuri sau servicii oferite spre vânzare de către un comerciant, care sunt stabilite, aplicate și puse la dispoziția publicului larg de către comerciant sau în contul acestuia și care se aplică în lipsa unui acord între comerciant și client care a făcut obiectul unei negocieri individuale;

6) „interfață online” - orice software, inclusiv un site internet sau o parte a acestuia și aplicații, inclusiv aplicații mobile, exploatat de către un comerciant sau în contul acestuia, pentru a le oferi clienților acces la bunurile sau serviciile comerciantului în vederea participării la o tranzacție ce are drept obiect bunurile sau serviciile în cauză;

7) ”instrument de plată” – astfel cum este definit la articolul 3 din Legea 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică;

8) ”operațiune de plată” - astfel cum este definit la articolul 3 din Legea 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică;

9) „serviciu” - orice activitate economică independentă, prestată în mod obișnuit în schimbul unei remunerații;

10) „servicii prestate pe cale electronică” - servicii prestate pe internet sau printr-o rețea electronică a căror natură determină prestarea lor automată, care implică intervenție umană minimă și imposibil de asigurat în absența tehnologiei informației;

Articolul 3 Accesul la interfețele online

(1) Comerciantul nu blochează și nu limitează, prin utilizarea de măsuri tehnologice sau în alte moduri, accesul clientului la interfața online a comerciantului din motive legate de cetățenia sau naționalitatea clientului sau de domiciliul/reședința temporară ori sediul acestuia.

(2) Comerciantul nu redirecționează clientul, din motive legate de cetățenia sau naționalitatea, de domiciliul/reședința temporară sau sediul acestuia, către o versiune a interfeței sale online care este diferită de cea a interfeței online la care clientul a încercat inițial să aibă acces și care, prin structura sa, prin limba utilizată sau ca urmare a altor caracteristici, este destinată în mod expres clienților de o anumită cetățenie sau naționalitate sau cu un anumit domiciliu/reședință temporară sau sediu, cu excepția cazului în care clientul și-a dat consimțământul explicit pentru o astfel de redirecționare.

În cazul unei redirecționări care are loc cu consimțământul explicit al clientului, acesta continuă să aibă acces cu ușurință la versiunea interfeței online la care a încercat inițial să aibă acces.

(3) Interdicțiile prevăzute la alineatele (1) și (2) nu se aplică în cazul în care blocarea sau limitarea accesului clientului, ori redirecționarea este necesară pentru a asigura respectarea unei dispoziții legale, al cărui obiect îl fac activitățile comerciantului.

În astfel de cazuri, comerciantul oferă o explicație clară și specifică clientului în ceea ce privește motivele pentru care este necesară blocarea ori limitarea accesului sau redirecționarea pentru a asigura respectarea acestor dispoziții. Această explicație

este prezentată în limba interfeței online la care clientul a încercat inițial să aibă acces.

Articolul 4 Accesul la bunuri și servicii

(1) Comerciantul nu aplică bunurilor sau serviciilor sale condiții generale de acces care diferă, din motive legate de cetățenia sau naționalitatea clientului sau de domiciliul/reședința temporară ori sediul său, în cazul în care clientul dorește:

a) să cumpere bunuri de la un comerciant cu livrare la o adresă sau ridicate dintr-un loc convenit de comerciant și de client. Informațiile privind disponibilitatea sau imposibilitatea livrării sau ridicării se pune la cunoștința clientului prin condițiile generale de acces și se indică expres la momentul solicitării livrării sau exprimării acordului de ridicare care urmează să aibă loc înainte de momentul achitării produsului.

b) să primească servicii prestate pe cale electronică din partea unui comerciant, altele decât serviciile a căror caracteristică principală constă în furnizarea accesului la opere sau alte obiecte protejate prin dreptul de autor sau în utilizarea acestora, inclusiv în vânzarea de opere protejate prin dreptul de autor sau de alte obiecte protejate sub o formă nematerială;

c) să îi fie prestate servicii de către un comerciant, altele decât serviciile prestate pe cale electronică, într-un loc fizic unde comerciantul își desfășoară activitatea.

(2) Interdicția prevăzută la alineatul (1) nu îi împiedică pe comercianți să ofere condiții generale de acces, inclusiv prețuri de vânzare, care să difere teritorial și care să fie propuse clienților de pe un anumit teritoriu sau anumitor grupuri de clienți în mod nediscriminatoriu.

(3) Simpla respectare a interdicției prevăzute la alineatul (1) nu atrage după sine obligația comerciantului de a respecta dispozițiile legale naționale necontractuale referitoare la produsele și serviciile în cauză sau obligația de a informa clienții în legătură cu astfel de cerințe ale legislației.

(4) Interdicția prevăzută la alineatul (1) nu se aplică în măsura în care legislația îl împiedică pe comerciant să vândă bunuri sau să presteze servicii anumitor clienți sau unor clienți din anumite teritorii.

În ceea ce privește vânzările de cărți, interdicția prevăzută la alineatul (1) nu împiedică comercianții să aplice prețuri diferite unor clienți din anumite teritorii, în măsura în care sunt obligați prin legislație.

Articolul 5 Nediscriminarea din motive legate de plată

(1) Comerciantul nu aplică condiții diferite pentru o operațiune de plată în cadrul tranzacției, efectuate cu utilizarea instrumentelor de plată acceptate de acesta sau cele pe care trebuie să le accepte prin lege, din motive legate de cetățenia sau naționalitatea, sau de domiciliu/reședință temporară ori sediul clientului cu excepția cazurilor în care există o obligație sau un drept prevăzut de legislație.”

(2) În cazul în care se justifică din motive obiective, interdicția prevăzută la alineatul (1) nu împiedică comerciantul de a amâna livrarea bunurilor sau prestarea serviciului până în momentul în care comerciantul primește confirmarea că tranzacția fost inițiată în mod corespunzător.

Articolul 6 Autorități competente

(1) Consiliul pentru egalitate se desemnează ca autoritate competentă pentru implementarea prezentei legi în sensul atribuțiilor din Legea Nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.

Consiliul pentru egalitate examinează plângerile privind discriminarea în accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și furnizarea acestora, bazată pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților.

(2) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor se desemnează ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor consultanță în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a prezentei legi.

(3) Autoritățile competente vor plasa pe paginile sale web oficiale informații relevante privind drepturile consumatorilor și clienților.

Articolul 7 Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 24 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prezenta lege își încetează acțiunea din momentul intrării în vigoare a tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, cu excepția articolului 6.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege privind prevenirea geoblocării nejustificate

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Lege privind prevenirea geoblocării nejustificate a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Proiectului Tehnologiile Viitorului finanțat de USAID.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului de lege derivă din: 1) Prevederile Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, (Anexa XXVIII-B Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații); 2) Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe Anii 2024-2027, Capitolul 10: Societate Informațională și Mass-media.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul de lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L60 din 02 martie 2018. Astfel, Regulamentul interzice discriminarea nejustificată a clienților care cumpără bunuri sau servicii. Acesta asigură că naționalitatea clienților, locul de reședință sau locul de stabilire nu poate fi folosit pentru a refuza accesul la un magazin online (de exemplu, pentru electronice sau îmbrăcăminte) sau la un serviciu furnizat online și consumat offline (de exemplu, închirierea de mașini) în UE, inclusiv în cazul în care această discriminare este legată de mijloacele de plată. Comercianții nu ar trebui, prin măsuri tehnologice sau de orice alt tip, să îi împiedice pe clienți să aibă acces în totalitate și în condiții de egalitate la interfețele online, inclusiv la aplicațiile mobile, pe baza cetățeniei sau naționalității, a domiciliului ori a sediului lor. Măsurile tehnologice pentru împiedicarea accesului pot cuprinde, în special, orice tehnologii utilizate pentru a determina locul fizic în care se află clientul, inclusiv reperarea locului unde se

află prin intermediul unei adrese IP sau al coordonatelor obținute prin intermediul unui sistem global de navigație prin satelit. Totuși, această interdicere a discriminării în ceea ce privește accesul la interfețele online nu ar trebui interpretată în sensul că îi impune comerciantului o obligație de a realiza tranzacții cu clienții.

Scopul Regulamentului este de a contribui la buna funcționare a pieței interne a UE prin prevenirea discriminării bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul ori sediul clienților. Regulamentul instituie în esență principii de funcționare a pieței realizate prin intermediul comerțului electronic transfrontalier între statele membre ale UE, prin excluderea oricăror obstacole legate de frontierele de stat ale statelor membre UE în vederea asigurării funcționării eficiente a pieței interne a UE.

Provocările generale ale unei piețe unice fără frontiere a UE¹.

Crearea pieței unice este una dintre pietrele de temelie ale integrării europene. În cadrul acesteia, peste 500 de milioane de cetățeni și peste 20 de milioane de companii din UE ar trebui să beneficieze de acces gratuit la bunuri și servicii din orice parte a Uniunii, cu opțiuni mai mari și prețuri mai mici. Până în prezent, eforturile de finalizare a pieței unice s-au concentrat în principal pe asigurarea libertății companiilor de a vinde bunuri și servicii transfrontaliere. Astfel, piața unică a lărgit opțiunea pentru clienții care caută din ce în ce mai mult bunuri și servicii transfrontaliere. Prin urmare eliminarea obstacolelor nejustificate în materie de reglementare din calea comerțului electronic transfrontalier prin măsuri legislative, a constituit o prioritate fundamentală a Comisiei UE.

Geoblocarea este unul din obstacolele identificate și se referă la practicile utilizate de comercianții din mediul online pentru a restricționa vânzările transfrontaliere online pe baza cetățeniei sau a naționalității, a domiciliului sau a sediului. Astfel, geoblocarea și alte restricții bazate pe cetățenie sau naționalitate, domiciliu sau sediu pot fi justificate sau nejustificate. În cazul în care se bazează pe faptul că întreprinderile se confruntă cu complicații și costuri suplimentare semnificative, de exemplu din cauza existenței unor obstacole suplimentare în materie de reglementare sau de altă natură în calea vânzărilor transfrontaliere, este probabil ca acestea să fie considerate justificate dacă sunt proporționale. În caz contrar, acestea constituie "geoblocare nejustificată și alte tipuri de geodiscriminare". În multe cazuri, este imposibil fără o analiză de la caz la caz a circumstanțelor specifice, dacă astfel de restricții sunt justificate sau nu.

Importanța problemei este reflectată și de rezultatele consultării publice privind geoblocarea desfășurată în cadrul statelor membre UE. Marea majoritate (98%) a consumatorilor respondenți consideră că consumatorii ar trebui să poată achiziționa și accesa servicii oriunde în UE. Ei consideră, de asemenea, că geoblocarea și alte restricții bazate pe criterii geografice creează obstacole semnificative în calea pieței unice. Întreprinderile împărtășesc în mare măsură

opinia că geoblocarea/discriminarea este o problemă și că opțiunile consumatorilor și concurența sunt importante. Marea majoritate a consumatorilor respondenți (70-94 % în funcție de opțiune) sprijină o soluție legislativă pentru combaterea geoblocării nejustificate, în timp ce întreprinderile sunt de acord în principiu (până la 50 % sunt de acord, în funcție de opțiune), dar subliniază respectarea libertății contractuale.

Cetățenii tuturor statelor membre ale UE se confruntă cu diferențe de tratament bazate pe reședință sau naționalitate. În 27 din cele 28 de state membre, peste 10 % dintre consumatori raportează că au fost geoblocați în 2015.

Barierile care creează complicații suplimentare semnificative și costuri suplimentare pentru vânzător includ următoarele:

- Sisteme diferite de taxare
- Diferențe între reglementările privind protecția consumatorului
- Imposibilitatea asigurării deservirii de garanție și/sau post garanție
- Lipsa unor servicii de livrare accesibile și de înaltă calitate se numără în mod constant printre principalele motive menționate atât de comercianții cu amănuntul electronici, cât și de consumatori pentru a nu se implica în comerțul electronic transfrontalier.
- etc.

Cine este afectat, în ce fel și în ce măsură?

Consumatorii sunt adesea împiedicați să profite pe deplin de oportunitățile oferite de piața unică (digitală). Acest lucru are două efecte principale. În primul rând, aceștia sunt împiedicați să acceseze o varietate mai mare de produse. De exemplu, dovezile arată că mai puțin de 7 % din toate modelele de smartphone-uri sunt disponibile în toate statele membre; aproape 50 % sunt disponibile într-un singur stat membru. În al doilea rând, clienții se confruntă cu prețuri mai mari, deoarece concurența este mai puțin intensă decât ar fi altfel; pentru anumite produse electronice, cum ar fi laptopurile, tabletele, calculatoarele de birou sau telefoanele inteligente, clienții din statul membru cel mai scump plătesc cu 30 % până la 60% mai mult decât dacă ar putea cumpăra din cel mai ieftin stat membru. În cadrul extragerii online de pe internet a tarifelor de închiriere de autoturisme, clienții au fost taxați cu până la 53% mai mult pentru aceeași mașină în aceeași perioadă și în aceeași locație, deoarece au provenit din anumite state membre.

Pentru întreprinderi, în calitate de utilizatori finali, sondajul Eurobarometru B2B realizat în februarie 2016 a oferit dovezi cu privire la problemele întâmpinate la achiziționarea de bunuri și servicii la nivel transfrontalier. Rezultatele au arătat, de asemenea, că întreprinderile mai mici, în special microîntreprinderile, au fost cele mai afectate. Pentru întreprinderile care achiziționează bunuri și servicii transfrontaliere ca utilizatori finali, în special pentru cele mici care nu au un departament juridic, găsirea organismului de asistență potrivit este o provocare, deoarece variază de la o țară la alta (uneori

este vorba despre ministerul economiei, camerele de comerț locale sau autoritatea de concurență). Pentru întreprinderi, singurele organisme de aplicare a legii disponibile sunt adesea instanțele naționale.

Conform Raportului Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind prima revizuire pe termen scurt a Regulamentului privind blocarea geografică² sau evidențiat următoarele tendințe:

a) din perspectiva consumatorilor - în februarie 2019, la doar câteva luni după data aplicării sale, aproximativ 50% dintre consumatorii din UE cunoșteau deja regulamentul, aproximativ jumătate dintre ei au considerat că sunt informați suficient privind regulile geoblocării.

b) din perspectiva comercianților – deși în 2019 comparativ cu 2015 redirecționarea sau refuzarea accesului la site-urile web de comerț electronic sau redus iar restricțiile care împiedică complet înregistrarea pe site-uri web s-au înjumătățit, mai mult de 1 din 10 încercări transfrontaliere de cumpărături a eșuat la etapa de înregistrare, iar un număr similar a eșuat la etapa de plată. Acest lucru s-a datorat de obicei cerințelor privind reședința sau locația plății (de exemplu, acceptarea doar a cardurilor de debit emise la nivel local).

Situația creată se datorează în principal persistenței limitărilor de livrare în cumpărăturile transfrontaliere. Astfel de restricții afectează în continuare mai mult de 50% din încercările de cumpărături, chiar și cu comercianții multinaționali care oferă diferite versiuni naționale ale site-urilor lor web.

În ceea ce privește Republica Moldova, conform Raportului de Evaluare rapidă privind comerțul electronic (2023), elaborat cu sprijinul Proiectului Tehnologiile Viitorului în Republica Moldova³, sectorul privat menționează frecvent plățile digitale și activitatea de logistică ca fiind două domenii mai problematice în comerțul online transfrontalier. Totodată, din perspectiva accesului clienților la interfețele online, comercianții naționali, platformele de comerț cu care s-a discutat în procesul de elaborarea a proiectului (Smart Click SRL (smart.md); Eliteh Trade SRL (Pandashop); Simpals (999.md), dar și utilizatorii/vânzătorii de pe platforme: Scorouis-prim, Timstel SRL, Adele-Tex și altele), nu au sesizat careva probleme majore care le-ar distorsiona activitatea acestora, fiind în esență conformi cu astfel de cerințe.

În același timp s-a constatat că aplicarea prevederilor prezentului proiect de lege nu va crea povară suplimentară pentru aceștia, deoarece în majoritatea absolută a cazurilor aceștia nu aplică practici de geoblocare a accesului la interfețele sale pentru clienți din UE.

Pentru Republica Moldova Regulamentul nu este direct aplicabil până la momentul aderării la Uniunea Europeană, transpunerea acestuia este însă

²Raport from the commission to the European Parliament, the Council, the European economic and social committee and the Committee of the regions on the first short-term review of the geo-blocking regulation. Brussels, 30.11.2020. [Raport.GeoBlok.UECOM_2020_766_F1_REPORT_FROM_COMMISSION_EN_V7_P1_1094169PDFpdf.pdf](#)

³ https://consecon.gov.md/wp-content/uploads/2023/06/1.E-commerce-Assessment_RO_Full.pdf

dictată de obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară candidată la UE.

Astfel, potrivit dispozițiilor Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, Republica Moldova își asumă angajamentul să apropie treptat legislația sa de legislația UE și instrumente internaționale, în termenele prevăzute de Acord .

Prin urmare, conform calendarului Anexei XXVIII-B *Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații*, dispozițiile Regulamentului (UE) 2018/302 trebuie să fie puse în aplicare în termen de 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei decizii.

În această ordine de idei, transpunerea Regulamentului la nivel național urmează să comporte un caracter de deprindere a clienților și comercianților cu abordările UE asupra modului de interacțiune dintre aceștia. Comercianții vor trebui să-și ajusteze modul de operare în conformitate prevederile proiectului de lege. Totodată, aceasta va permite la momentul integrării depline la piața unică UE pentru comercianții din Republica Moldova, să evite potențialele amenzi în statele UE de reședință a clientului care derivă din prevederile alin. (2) al art. 7 din Regulament.

Un alt specific al modului de transpunere ales este restrângerea normelor aferente modalităților de plată. Menționăm că transpunerea acquis-ului pe segmentul serviciilor de plată ține de competența Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de reglementare și supraveghere a instrumentelor de plată și a activității de prestare a serviciilor de plată. Totodată, odată cu semnarea de către Republica Moldova a cererii de aderare la Zona Unică de Plăți în Euro (SEPA) și armonizarea treptată a legislației referitoare la serviciile de plată la acquis-ul UE va duce ulterior la o sinergie cu normele Regulamentului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Articolul 1 Scopul, obiectul de reglementare

Stabilește scopul de bază a legii - prevenirea geoblocării nejustificate și discriminării bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința ori sediul clienților, precum și precizările referitoare la domeniile care nu sunt incidente. De asemenea, stabilește derogările de obiectul prezentei legi pentru comercianți în cazul în care acestea sunt justificate în mod direct prin criterii obiective reieșind din specificul afacerii.

Articolul 2 Noțiuni principale

Articolul 3 Accesul la interfețele online

Stabilește normele materiale privind modul de operare în interfețele sale din perspectiva atingerii obiectului legii.

Articolul 4 Accesul la bunuri și servicii

Stabilește interdicția de limita accesul la bunurile și serviciile comercializate din perspectiva discriminatorie.

Articolul 5 Nediscriminarea din motive legate de plată

Excluderea discriminării în cadrul tranzacțiilor de plată.

Articolul 6 Autorități competente

Stabilește autoritățile competente pentru implementarea și respectarea legii și anume:

(1) Consiliul pentru egalitate se desemnează ca autoritate competentă pentru implementarea legii în sensul atribuțiilor din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.

(2) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor se desemnează ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor consultanță în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a prezentei legi.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă constă în evitarea transpunerii. Menționez că lipsa reglementării în acest sens va genera o neconcordanță între legislația UE și legislația națională a RM, fapt ce va genera dificultăți la etapa de implementare după aderarea RM la UE.

Trebuie să precizăm că în conformitate cu alin. (2) art. 1 din Regulament, acesta nu se aplică situațiilor pur interne, în care toate elementele relevante ale tranzacției se limitează la un singur stat membru, din care reiese caracterul transfrontalier a tranzacțiilor incidente și impactul Regulamentului prevăzut asupra pieței interne.

Totodată, după cum s-a mai menționat, este importantă crearea unui cadru juridic național similar prin care se va crea deprinderi și se va modifica modul de operare a comercianților ceea ce va permite o integrare simplă la momentul deschiderii pieței UE. În momentul semnării tratatului de aderare a fi pregătit pentru operarea pe această piață înseamnă a putea obține efecte imediate prin monetizarea efortului de conformare.

La nivelul UE s-a considerat că în cazul în care nu se ia nicio măsură, ar continua să existe practici nejustificate de blocare geografică, segmentând piața unică. Consumatorii vor fi împiedicați să facă achiziții transfrontaliere sau li se vor percepe prețuri (inechitabile) mai mari pentru același bun sau serviciu și, prin urmare, nu ar beneficia de o disponibilitate sporită a produselor și serviciilor și de o concurență sporită la nivelul prețurilor. Comercianții ar putea continua să refuze accesul transfrontalier la anumite servicii prin aplicarea unor restricții teritoriale care limitează libera circulație a serviciilor. Societățile ar continua, de asemenea, să aplice condiții diferite pe baza reședinței, fără motive obiective. Astfel, nu există doar divergențe în legislațiile naționale, cum ar fi legislația privind protecția consumatorilor și normele de etichetare a produselor, care au un impact asupra alegerii comercianților de a limita comerțul transfrontalier. Există, de asemenea, o fragmentare pură a pieței bazată pe decizii unilaterale luate de întreprinderi fără un motiv obiectiv.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

În vederea asigurării implementării și aplicării coerente a prevederilor proiectului și în conformitate cu articolele 7 și 8 din Regulament se impune desemnarea de autorități competente. Prin urmare, se propune desemnarea Consiliului de egalitate ca autoritate competentă pentru implementarea legii în sensul atribuțiilor stabilite prin Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, totodată reieșind și din prevederile articolelor 71¹ (Discriminarea privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului) ale Codului contravențional al RM nr.218/2008. În același timp, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (ISSPNPC) se propune să fie desemnat ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor consultanță în caz de litigii cu comercianții.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Reieșind din atribuțiile funcționale ale autorităților nominalizate mai sus, sarcinile noi care urmează a fi atribuite Consiliului de egalitate și ISSPNPC urmează a fi asigurate din contul personalului disponibil existent. Urmare a monitorizării implementării legii, dacă se vor constata un număr semnificativ de cereri/petiții care vor influența substanțial activitatea instituțiilor menționate, din perspectiva om/oră și asigurare materială, acestea vor putea veni cu o argumentare în vederea suplinirii capacităților instituționale.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

După cum s-a relatat supra, actorii implicați nu sunt doar consumatorii finali dar și întreprinderile fiind incluse în noțiunea de client, astfel orice beneficiu care derivă din excluderea discriminării prevăzute de proiect este aplicabilă ambelor tipuri de subiecți. În cadrul UE propunerea de Regulament s-a considerat că va avea efecte pozitive asupra competitivității prin îmbunătățirea accesului consumatorilor și al întreprinderilor la bunuri și servicii în cadrul pieței interne ale UE. În ceea ce privește comerțul internațional, comercianții stabiliți în țări terțe intră în domeniul de aplicare al regulamentului numai în măsura în care vând (sau intenționează să vândă) bunuri sau servicii clienților din Uniune și Republicii Moldova în cazul adoptării proiectului.

Întreprinderile comerciante pot aplica geoblocarea nejustificată prin măsuri unilaterale. În cazul în care utilizează această practică pentru a menține segmentarea prețurilor între diferitele piețe naționale, geoblocarea le sporește beneficiile. Companiile mai mari prezente în mai multe state membre pot viza piețe diferite, cu oferte și prețuri diferite. Cu toate acestea, după cum arată sondajul misterios, 2 % dintre site-urile internet, în special cele ale societăților active în mai multe state membre, trimit automat clientul către un alt site web (sau blochează accesul), ceea ce, la rândul său, reprezintă 7,5 % din traficul transfrontalier.

Urmare a transpunerii normelor din Regulament în legea națională există probabilitatea ca comercianții să fie nevoiți să își ajusteze interfețele pentru a le

face compatibile cerințelor de interzicere a discriminării, ceea ce poate comporta anumite cheltuieli. Însă, considerând că Propunerea de act european⁴ prevede că aceasta nu are niciun impact asupra bugetului Uniunii Europene, concluzionăm că normele de evitare a discriminării comportă o importanță socială, dar și economică care depășește necesitățile practice de conformare.

Totodată, din perspectiva comercianților naționali, platformele de comerț cu care s-a discutat în procesul de elaborarea a proiectului, nu au sesizat necesitatea de investiții care ar distorsiona activitatea acestora, fiind în esență conformi cu astfel de cerințe.

În aceeași ordine de idei, modul de prezentare a interfețelor online locale va acorda clienților din statele membre UE posibilități sporite de acces la informații legate de vânzarea de bunuri și prestarea de servicii și un grad de protecție împotriva geoblocării și discriminării bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința temporară ori sediul clienților, dar acest fapt nu le impune comercianților și obligația de a realiza tranzacții cu clienții.

Astfel, după cum prevede art.1 alin. 8 din proiectul de lege asigurarea accesului la interfețele online nu impune comerciantului o obligație de a realiza tranzacții cu clienții, dacă există condiții justificate. La fel, proiectul de lege nu introduce obligația de a livra pe întreg teritoriul UE, sau de a crea puncte de ridicare a bunurilor lor în alte țări. Prin urmare, condițiile în care comercianții își prestează serviciile, inclusiv opțiunile de livrare, sunt descrise în condițiile generale de acces ale acestora. În special, acestea trebuie să fie disponibile pe site-urile lor internet și, în orice caz, le sunt comunicate consumatorilor într-o manieră clară și ușor de înțeles. Atunci când un client decide să comande un produs sau un serviciu utilizând un anumit site internet, acesta este de acord, de regulă, cu condițiile respective. Dacă o comandă este plasată prin intermediul unei anumite versiuni a site-ului, condițiile generale de acces aplicabile ofertelor furnizate pe site-ul respectiv se aplică tranzacției.

La fel, comerciantul este liber să-și definească zona geografică în care oferă servicii de livrare.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

În ceea ce privește măsurile menite să elimine discriminarea, menționăm că acestea sunt acoperite de Legile nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și Legea nr. 298 /2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate iar proiectul de lege vine să suplinească criteriile protejate de Legea nr.121/2012 cu interzicerea discriminării pe criterii geografice și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților.

4.5. Impactul asupra mediului

⁴ [COM_COM\(2016\)0289_EN.pdf \(europa.eu\)](#)

Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
<p>Prezenta Lege fiind o transpunere primară, transpune parțial prevederile (art.1 (1), (3)- (7); art.2 pct. 1., 5., 9., 12.-18.; art.3; art.4 (1)-(3), (5); art.5 (1), (2); art.7 (1), art.8) din Regulamentului (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L60 din 02 martie 2018.</p> <p>În vederea asigurării unui timp suficient pentru familiarizarea cu normele juridice propuse, atât pentru autorități cât și sectorul privat se acordă un termen de 24 luni din data publicării legii. Totodată, Legea își va înceta acțiunea în timp din momentul intrării în vigoare a tratatului de aderare la Uniunea Europeană cu excepția articolului 6, care vizează desemnarea autorităților competente, asigurându-se astfel transpunerea totală.</p> <p>A fost elaborat tabelul de concordanță.</p>
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
<p>La moment nu au fost identificate alte acte normative care sunt necesare de modificat. Totodată, urmare a evaluării suplimentare și a practicii implementării și aplicării legii poate apărea necesitatea modificării legislației.</p>
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
<p>În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional în vederea elaborării actelor normative, pe portalul guvernamental particip.gov.md a fost plasat anunțul de inițiere a procesului de elaborare a proiectului (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13106).</p> <p>Totodată, proiectul a fost supus avizării prelabile de către Consiliul pentru egalitate (Aviz nr.04/1495 din 14.08.2024), Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (Aviz nr. 27/10-2619 din 07.08.2024), Banca Națională a Moldovei (Aviz nr.5186 din 03.07.2024), Ministerul Finanțelor (Aviz nr.02/1-1758 din 19.06.2024) și Comisia Națională a Pieței Financiare (Aviz nr.07-4/2144 din 26.06.2024).</p> <p>De asemenea, cu suportul Proiectului Tehnologiile Viitorului, proiectul a fost consultat cu comercianții naționali și platformele de comerț care operează în domeniu.</p> <p>În conformitate cu art. 32 alin. (1)-(3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege este remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și supus consultărilor publice</p>

(https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13199), inclusiv avizării publice repetate (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13659).

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege însoțit de Tabelul de concordanță, a fost expediat Centrului de Armonizare a Legislației în vederea efectuării expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, conform prevederilor art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017. Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate (scrisoare nr. 31/02 -126-11054 din 03.10.2024), proiectul național a fost revizuit conform observațiilor.

Totodată, potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost remis Ministerului Justiției și Centrul Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și anticorupție.

Urmare a avizului Ministerului Justiției nr.04/2-10034 din 13.11.2024, în care au fost expuse obiecții și recomandări aferente rigorilor de tehnică legislativă, proiectul de lege a fost revizuit și ajustat conform celor expuse.

La fel, proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție (Raportul de expertiză anticorupție nr. EL024/10109 din 14.11.2024- se anexează).

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

A se vedea pct. 5.2

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Autoritățile desemnate urmează să analizeze necesitățile de modificare a legislației de specialitate din perspectiva necesității completării competențelor, a proceselor interne inclusiv din perspectiva suplinirii cu personal și necesității de bunuri materiale și servicii, în temeiul Capitolului X din Legea nr. 100/2017.

Secretar de Stat

Cătălina PLINSCHI

SINTEZA
la proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate
(număr unic 810/MDED/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
MF Aviz nr.07/5-03/464/1540 din 09.10.2024	1	<p>La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-10393 din 17.09.2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), autor – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>La proiectul de lege. La articolul 2, cuvintele „prezentului regulament” urmează a se substitui cu cuvintele „prezentei Legi”.</p>	Se accepta Norma ajustată
	2	<p>La articolul 5 atragem atenție asupra necesității de reformulare a noțiunii de „tranzacție de plată” și „mijloace de plată” prin prisma noțiunilor utilizate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, care operează cu noțiunea de „operațiune de plată” și „instrument de plată”.</p>	Se accepta Normă ajustată
	3	<p>La Tabelul de concordanță. Cu referire la art. 5 alin. (3) din <i>Regulamentul (UE) 2018/302</i>, opinăm asupra faptului că prevederea menționată este compatibilă cu legislația națională întrucât art.50 alin. (4) din <i>Legea nr.114/2012</i> prevede interdicția pentru beneficiarul de plată de a solicita de la plătitor comision pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată, astfel cum prevede art. 62 alin. (5) din <i>Directiva UE nr. 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE.</i> Respectiv, la pagina 10 din Tabelul de concordanță în coloana 3 urmează a fi indicat</p>	Se acceptă Tabel completat

	„compatibil”, iar în coloana 2 va fi redat conținutul articolului 50 alin.(4) din Legea nr.114/2012.	
4	<p>La Nota de fundamentare.</p> <p>La compartimentul 4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative se atestă propunerea de majorare a efectivului-limită al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (ISSPNPC) cu 2 unități de specialist principal ce presupune cheltuieli bugetare suplimentare în sumă de 325,5 mii lei anual.</p> <p>De menționat că, numărul unităților vacante în cadrul ISSPNPC, la situația din 31.08.2024, reieșind din efectivul-limită de 63 unități, constituie 24 unități de personal, iar rata de încadrare pe instituție fiind în mediu de 62 la sută din efectivul prevăzut.</p> <p>Totodată, informăm că unul din angajamentele Guvernului este promovarea unei politici echilibrate privind ocuparea forței de muncă și remunerarea muncii.</p> <p>În acest context, se propune efectuarea unei analize funcționale complexe a activității instituției, luând în considerare și numărul funcțiilor vacante, cu identificarea soluțiilor de acoperire a necesarului de personal din contul acestora, cu posibilitatea anulării la solicitare a moratoriului pe alte funcții stabilite vacante și menținerea aceluiași efectiv-limită în număr de 63 unități de personal, cu încadrarea în limita alocațiilor aprobate instituției.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În temeiul art. 6 din proiectul de lege, s-a propus desemnarea ISSPNPC ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a prezentei legi.</p> <p>Având în vedere că sarcinile și atribuțiile care urmează a fi îndeplinite trebuie să corespundă exigențelor profesionale față de angajați și ținând cont de contextul și realitățile în care activează, este justificată adaptarea capacităților și structurii ISSPNPC prin modificarea numărului de personal al autorității cu cel puțin 2 unități în cadrul Direcției juridice și prin alocarea resurselor din bugetul de stat pentru salarizarea acestora.</p> <p>Totodată, conform poziției oficiale ale ISSPNPC (scrisoare nr. 27/10-3673 din 25.10.2024) acordarea de noi atribuții distincte fără acordarea unităților de personal necesare ar presupune realizarea defectuoasă sau nerealizarea acestora. În condițiile date, cu referire la soluția ce ține de posibilitatea anulării la solicitare a moratoriului pe alte funcții stabilite vacante și menținerea aceluiași efectiv-limită în număr de 63 unități de</p>

			<p>personal (dintre care pentru 24 funcții sunt aplicate moratoriul), ISSPNPC comunică dezacordul său în acest sens, or, după o analiză detaliată a contextului actual cât și o analiză funcțională a activității instituției (luând în considerare numărul funcțiilor vacante și identificarea soluțiilor pentru acoperirea necesarului de personal), vă informăm că, deocamdată, nu putem avansa cu această propunere, iar principalele motive care stau la baza acestei decizii sunt următoarele. ISSPNPC este supusă unui efectiv-limită de 39 de unități de personal efectiv, fiindu-i stabilit moratoriu pentru angajări, iar această limită a fost implementată pentru a asigura o gestionare eficientă a resurselor financiare însă nu și a celor umane. Or, cu menținerea acestui efectiv stabilitatea organizațională a ISSPNPC poate eșua prin adăugirea unor atribuții complementare la aceleași funcții. Este esențial să menținem un climat de muncă stabil și motivant, iar modificările structurale ar putea afecta negativ moralul angajaților. Subsidiar, constatăm cu regret că, situația este alarmantă referitor la specialiștii formați profesional pe domenii specifice: juridică, metrologie,</p>
--	--	--	---

			inginerie, etc. Or, diferența dintre nivelul de salarizare pentru un specialist din sectorul real comparativ celui din sectorul public pe domeniile menționate mai sus, este mare. Altfel spus, motivarea financiară slabă, este factorul care condiționează/determină nivelul redus de ocupare al funcțiilor publice din cadrul Inspectoratului.
BNM Aviz nr.31-002/110/4914 din 09.10.2024	5	<p>Cu referire la proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), remis spre avizare prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-10393 din 17.09.2024, Banca Națională a Moldovei comunică următoarele.</p> <p>La art. 5 alin. (1) din proiectul de lege și luând în considerare terminologia utilizată în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, recomandăm expunerea dispoziției legale menționate în următoarea redacție: „(1) Comerciantul nu aplică condiții diferite pentru o operațiune de plată în cadrul tranzacției, efectuate cu utilizarea instrumentelor de plată acceptate de acesta sau cele pe care trebuie să le accepte prin lege, din motive legate de cetățenia sau naționalitatea, sau de domiciliu/reședință ori sediul clientului cu excepția cazurilor în care există o obligație sau un drept prevăzut de legislație.”</p>	Se acceptă Normă ajustată
	6	În aceeași ordine de idei, la art. 5 alin. (2) din proiectul de act normativ, propunem substituirea sintagmei „tranzacție de plată” cu sintagma „tranzacție”, așa cum prevede Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.	Se acceptă Normă ajustată
	7	<p>La art. 2 din proiectul de lege, observăm dublarea prevederilor alineatului 6, astfel propunem redactarea proiectului prin eliminarea alineatului dublat.</p> <p>Totodată, în vederea respectării normelor de tehnică legislativă, propunem revizuirea referințelor la actele normative prevăzute în prezentul proiect de lege, conform prevederilor</p>	Se acceptă Normă ajustată

		art. 55 alin. (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative	
Consiuliul pentru egalitate Aviz nr.04/1767 din 24.09.2024	8	În contextul remiterii spre avizare a proiectului de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024), Consiliul pentru egalitate a luat act de faptul că propunerile din Avizul nr. 04/1495 din 14.08.2024 au fost acceptate de autorii proiectului și comunică lipsa de propuneri sau obiecții.	S-a luat act
INSPNPC Nr.27/10-3673 din 25.10.2024	9	<p>Urmare a recepționării demersului Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, nr.13/1-3211 din 22.10.2024, privind proiectul de lege cu privire la prevenirea geoblocării nejustificate și altor forme de discriminare (transpunerea Regulamentului (UE) 2018/302) și desemnarea ISSPNPC ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții, Vă comunicăm următoarele.</p> <p>Inspectoratul își menține poziția expusă în scrisoarea cu nr. 27/10-2619 din 07.08.2024, respectiv, considerăm că în cazul în care ISSPNPC va fi desemnat ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții în sensul proiectului elaborat, urmează a fi operate modificări la pct. 3 din HG 466/2022 în vederea majorării efectivului-limită al ISSPNPC, cu cel puțin 2 unități (în cadrul Direcției juridice, pentru oferirea asistenței practice în caz de litigii, inclusiv de reprezentare a intereselor consumatorilor în instanțele de judecată).</p> <p>Totodată, atragem atenția dvs. că acordarea de noi atribuții fără acordarea unităților de personal necesare ar presupune realizarea defectuoasă sau nerealizarea acestora.</p> <p>Totodată, atragem atenția dvs. că acordarea de noi atribuții fără acordarea unităților de personal necesare ar presupune realizarea defectuoasă sau nerealizarea acestora.</p> <p>În condițiile date, cu referire la soluția ce ține de posibilitatea anulării la solicitare a moratorului pe alte funcții stabilite vacante și menținerea aceluiași efectiv-limită în număr de 63 unități de personal (dintre care 24 funcții sunt aplicate moratoriu), ISSPNPC comunică dezacordul său în acest sens, or, după o analiză detaliată a contextului actual cât și o analiză funcțională a activității instituției noastre (luând în considerare numărul funcțiilor vacante și</p>	S-a luat act (Urmare a monitorizării implementării legii, dacă se va constata un număr semnificativ de cereri/petiții care vor influența substanțial activitatea instituției, din perspectiva om/oră și asigurare materială, aceasta va putea veni cu o argumentare în vederea suplinirii capacităților instituționale).

		<p>identificarea soluțiilor pentru acoperirea necesarului de personal), vă informăm că, deocamdată, nu putem avansa cu această propunere, iar principalele motive care stau la baza acestei decizii sunt următoarele.</p> <p>ISSPNPC este supusă unui efectiv-limită de 39 de unități de personal efectiv, fiindu-i stabilit moratoriu pentru angajări, iar această limită a fost implementată pentru a asigura o gestionare eficientă a resurselor financiare însă nu și a celor umane.</p> <p>Or, cu menținerea acestui efectiv stabilitatea organizațională a ISSPNPC poate eșua prin adăugirea unor atribuții complementare la aceleași funcții.</p> <p>Este esențial să menținem un climat de muncă stabil și motivant, iar modificările structurale ar putea afecta negativ moralul angajaților.</p> <p>Subsidiar, constatăm cu regret că, situația este alarmantă referitor la specialiștii formați profesional pe domenii specifice: juridică, metrologie, inginerie, etc. Or, nivelul de salarizare pentru un specialist din sectorul real comparativ celui din sectorul public pe domeniile menționate mai sus este mare. <i>Altfel spus, motivarea financiară slabă, este factorul care condiționează/determină nivelul redus al gradului redus de ocupare al funcțiilor publice din cadrul Inspectoratului.</i></p>	
Avizare și consultare publică repetată			
Aviz MF 07/5-09/569 din 18.11.2024	10	<p>Urmare a examinării repetate a proiectului de lege constatăm că obiecțiile/comentariile nu au fost luate în calcul în partea ce vizează majorarea efectivului-limită al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor cu 2 unități de specialist principal, ce presupune cheltuieli bugetare suplimentare în sumă de 325,5 mii lei anual.</p> <p>În acest sens, se reieterează poziția expusă la prima avizare (aviz nr. 07/5-03/464/1540 din 09.10.2024)</p>	Se acceptă Nota de Fundamentare ajustată.
Consiliul pentru Egalitate Aviz nr.04/2262 din 04.12.2024	11	În contextul remiterii spre expertizare a proiectului de lege <i>privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024)</i> , Consiliul pentru egalitate comunică lipsa de propuneri sau obiecții.	
Expertizare			

MJ Aviz nr.04/2- 10034	12	<p>Urmare examinării <i>proiectului de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate (număr unic 810/MDED/2024)</i>, relevăm următoarele.</p> <p>Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege transpune parțial <i>Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (în continuare - Regulamentul (UE) 2018/302)</i>, în scopul contribuției la buna funcționare a pieței prin prevenirea discriminării bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul ori sediul clienților.</p> <p>În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării actului normativ.</p>	S-a luat act
	13	<p>Totodată, aferent rigorilor de tehnică legislativă, menționăm următoarele.</p> <p>În pofida prevederilor <i>Regulamentului (UE) 2018/302</i>, în scopul ajustării reglementărilor proiectului la terminologia utilizată conform legislației naționale, precum și conținutului art. 1 din proiect, în denumirea art. 1 cuvântul „Obiectiv” se propune a fi substituit cu cuvintele „Scopul, obiectul de reglementare”.</p>	Se accepta Normă ajustată
	14	<p>În altă ordine de idei, în același articol, la alin. (1) referința la <i>Legea privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii</i> va putea fi efectuată doar după adoptarea și intrarea în vigoare a acesteia.</p>	S-a luat act
	15	<p>Alin. (2)-(4) se recomandă a fi comasate, având același obiect de reglementare</p>	Se acceptă Normă ajustată
	16	<p>Alin. (6) și (7) necesită a fi explicate și argumentate suplimentar de către autor, întrucât nu sunt atestate reglementările actelor UE, pretinse a fi transpuse prin alineatele enunțate.</p>	<p>S-a luat act</p> <p>Dat fiind că normele juridice, deși clare în esență pentru businessul din domeniu, sunt o noutate, s-a identificat riscul ca prevederile Regulamentului (a legii) să fie interpretate ca o obligațiune de a încheia tranzacția în orice condiții. Regulamentul neavând prevederi exprese în acest sens, face o precizare</p>

		<p>corespunzătoare în Preambul. Punctul (18) din Preambulul la Regulament stabilește că ”[...]Totuși, această interzicere a discriminării în ceea ce privește accesul la interfețele online nu ar trebui interpretată în sensul că îi impune comerciantului o obligație de a realiza tranzacții cu clienții”. A se vedea suplimentar pct. (26) și (27).</p> <p>Astfel, urmare discuțiilor cu colegii din cadrul Proiectului FTI și businessul din domeniu s-a convenit la necesitatea creării unor anumite norme clare privind posibilitatea evitării de interpretări eronate.</p> <p>Prevederile art.1 alin. 8 din proiectul de lege presupun că asigurarea accesului la interfețele online nu impune comerciantului o obligație de a realiza tranzacții cu clienții, fiind totodată necesară o detaliere în acest sens prin introducerea unor condiții justificative or, norma citată s-a considerat a fi una prea generală. Norma citată urmează a fi coroborată cu prevederile de la alineatele (6) și (7) acestea stabilind neexhaustiv situații care permit derogări de la regula generală, cu excepția cazurilor unor interdicții exprese de la derogare, stabilite de lege.</p>
17	La art. 3 „Accesul la interfețele online”, în alin. (2) sugerăm revizuirea cuvântului „reședința”,	Se acceptă Norme ajustate

	<p>având în vedere că conținutul art. 3 al Regulamentului (UE) 2018/302, nu include și locuința temporară a persoanei.</p> <p>Adițional, remarcăm că, potrivit art. 38 alin. (1) și (3) din <i>Codul civil</i>, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită, iar locul unde persoana fizică își are locuința temporară sau secundară reprezintă reședința temporară (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect)</p>		
	18	<p>La art. 4 „Accesul la bunuri și servicii”, alin. (3) se va conforma prevederilor alin. (3) al art. 4 din <i>Regulamentul (UE) 2018/302</i>, prin substituirea cuvintelor „nu exonerează comerciantul de obligația” cu cuvintele „nu atrage după sine obligația comerciantului”. În același articol, la alin. (4) cuvintele „de legislațiile” se va substitui cu cuvintele „prin legislație”, în vederea redactării normei.</p>	<p>Se acceptă Norme ajustate</p>
	19	<p>Cu referire la transpunerea art. 5 „Nerespectarea din motive legate de plată”, semnalăm că autorul proiectului nu a preluat de la art. 1 al <i>Regulamentului (UE) 2018/302</i> unele noțiuni tangențiale acestui articol, precum sunt „operațiune de plată” și „instrument de plată”. Astfel, se va revedea acest aspect.</p>	<p>Se acceptă Norme ajustate</p>
	20	<p>La art. 7 „Dispoziții finale și tranzitorii”, în alin. (1) textul „în termen de 24 luni din” se va substitui cu textul „la expirarea a 24 luni de la”, pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a legii.</p> <p>În alin. (2) textul „cu excepția articolului 6” se va exclude. Or, după încetarea acțiunii legii respective, această dispoziție de la alin. (2) se consideră a fi irelevantă, ținând cont că autoritățile menționate la art. 6 se desemnează în calitate de autorități competente pentru asigurarea și respectarea acestei legi, adică atât timp cât este în vigoare.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cu referire la excepția din alin.2 consemnam că deoarece prezenta lege transpune Regulamentul UE 2018/302, iar Regulamentele UE sunt acte legislative cu forță juridică obligatorie care trebuie puse în aplicare în toate elementele sale, în toate țările din UE, menținerea excepției din alin.2 v-a asigura funcționalitatea instituțională continuă și după aderare.</p> <p>Obiecția expusă la art. 7 alin. (2) din proiect a fost depășită în comun cu Ministerul Justiției prin intermediul poștei electronice.</p>
CNA	21	Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al	S-a luat act

<p>Raport de expertiză Nr.EL024/10109</p>	<p>Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.</p>	
<p>22</p>	<p>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului. Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996. Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>S-a luat act</p>
<p>23</p>	<p>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate." Materialele aferente proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează: tps://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-consultarepublica-pentru-proiectul-privind-prevenirea-geoblocarii-nejustificate/13199 Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile</p>	

	art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.	
24	<i>I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului</i> Potrivit notei informative, proiectul are drept scop prevenirea geoblocării nejustificate și discriminate bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința ori sediul clienților.	S-a luat act
25	<i>I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect</i> Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.	S-a luat act
26	<i>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</i> <i>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.</i> În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse; d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE; f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.” Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.	S-a luat act
27	<i>I.5.2. Argumentarea economică-financiară.</i> Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea	S-a luat act

	exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.	
28	<p>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</p> <p>II.1. Limbajul proiectului</p> <p>Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]</p> <p>a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]</p> <p>c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]</p> <p>e) <i>se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]</i></p> <p>f) <i>se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;</i></p> <p>g) <i>se evită tautologiile juridice;</i></p> <p>h) <i>se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]</i>”.</p> <p>Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarearegulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.</p> <p>Totodată, analiza redacției propuse la art.6 alin.(2)-(3) al proiectului denotă utilizarea unei noțiuni ("asistență practică"), care atribuie caracter ambiguu normei și atribuțiilor exercitate în context de către entitatea publică/agentul public responsabil.</p>	S-a luat act
29	<p>II.2. Coerența legislativă a proiectului</p> <p>În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.</p>	S-a luat act
30	<p>II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect</p> <p>Prevederile proiectului vizează preponderent activitatea Inspectoratul ui de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor și Consiliului pentru egalitate.</p> <p>Analiza prevederilor propuse, denotă unele deficiențe ce pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative gestionate și multiple riscuri aferente exercitării unor atribuții excesive</p>	S-a luat act

	<p>de către entități sub aspectul reglementării modalității de depunere a plângerii.</p> <p>Aspectele date au fost analizate suplimentar în cadrul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.</p>	
31	<p>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p>	S-a luat act
32	<p>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului</p> <p>Art.6 alin.(2)-(3)</p> <p>Articolul 6 Autorități competente</p> <p>(1) Consiliul pentru egalitate se desemnează ca autoritate competentă pentru implementarea prezentei legi în sensul atribuțiilor din Legea Nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.</p> <p>Consiliul pentru egalitate examinează plângerile privind discriminarea în accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și furnizarea acestora, bazată pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților.</p> <p>(2) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor se desemnează ca autoritate competentă pentru a oferi consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a prezentei legi.</p> <p>(3) Autoritățile competente vor plasa pe paginile sale web oficiale informații relevante privind drepturile consumatorilor și clienților și modul în care pot depune plângeri.</p> <p>Obiecții:</p> <p><i>Prim-plan</i>, se remarcă faptul că utilizarea noțiunii de "<i>asistență practică</i>" atribuie caracter ambiguu normei și atribuțiilor exercitate în context de către entitatea publică/agentul public responsabil, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.3 alin.(1) lit.d); art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017 coroborat art.32 Cod administrativ.</p> <p>La elaborarea proiectului de act normativ, autorul, <i>inter alia</i>, trebuie să asigure că reglementările aprobate de Executiv dispun de suficientă precizie, predictibilitate și coerență și oferă o anumită garanție contra exercitării arbitrare a prerogativelor puterii publice de către entitățile publice. Întrunirea exigențelor prenotate, restricționează posibilitățile</p>	

agenților publici vizați de interpretarea extensivă a spectrului de atribuții exercitat și periclitarea integrității profesionale/instituționale. În contextul celor expuse supra, se evidențiază faptul că exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării cu suficientă precizie a atribuțiilor exercitate de către agentul public.

Totodată, aprobarea redacției propusă a normei, poate obstructiona investigarea acțiunilor exercitate către agentul public și atragerea la răspundere a acestuia pentru eventualele abuzuri săvârșite, or aparent norma admite arogarea și exercitarea de către acesta a unor atribuții excesive.

În context, se evidențiază formula de reglementare statuată de art.35 alin.(4) lit.y) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13 martie 2003, după cum urmează:

Articolul 35. Autoritățile administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor [..]

(4) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor are următoarele atribuții principale: [...]

y) acordă persoanelor fizice și juridice consultanță de specialitate în domeniul protecției consumatorilor;

Subsecvent, se accentuează faptul că modalitatea de depunere a plângerii la Consiliu este reglementată potrivit art.13 al Legii nr.121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, după cum urmează:

Articolul 13. Modalitatea de depunere a plângerii la Consiliu

(1) Procedura de constatare a existenței sau inexistenței faptei de discriminare se inițiază de membrii

Consiliului din oficiu sau la cererea victimei, inclusiv la cererea sindicatelor, asociațiilor obștești, precum și a altor persoane care au un interes legitim în combaterea discriminării și care reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia se presupune că a fost comisă fapta discriminatorie.

(2) Plângerea depusă la Consiliu trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, date privind momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, numele și adresa persoanei care o depune, precum și datele care permit identificarea persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie.

(3) Plângerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data săvârșirii faptei

	<p>discriminatorii sau de la data la care s-a aflat sau trebuia să se cunoască despre săvârșirea ei. În cazul unei fapte de discriminare continuă sau prelungită, termenul curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.</p> <p>(4) Depunerea plângerii la Consiliu nu constituie o procedură prealabilă obligatorie pentru adresarea în instanța de judecată. Examinarea concomitentă de către Consiliu și instanța de judecată a unui litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și având aceleași temeuri are drept efect încetarea procedurii de examinare a plângerii de către Consiliu.</p> <p>În contextul prevederilor citate supra, utilizarea în proiect a expresiei "și modul în care pot depune plângeri" nu este justificată și poate condiționa exercitarea unor atribuții excesive (de reglementare) și apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi, etc. Condescendent, începând cu 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 care stabilește cadrul juridic de reglementare a raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.</p>	
33	<p>Recomandări: Reconsiderarea noțiunii de "<i>asistență practică</i>" și expresiei "<i>și modul în care pot depune plângeri</i>".</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Atribuții extensive de reglementare ● Norme de blanchetă defectuoase ● Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor 	<p>Se acceptă Norme ajustate</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism 	
	34	<p>IV. Concluzia expertizei</p> <p>Potrivit notei informative, proiectul are drept scop prevenirea geoblocării nejustificate și discriminate bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința ori sediul clienților.</p> <p>Autorul a prezentat <i>Sinteza</i> avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul <i>definitivat</i> al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Analiza prevederilor propuse, denotă unele deficiențe ce pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative gestionate și multiple riscuri aferente exercitării unor atribuții excesive de către entități sub aspectul reglementării modalității de depunere a <i>plângerii</i>.</p> <p>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p>	Se acceptă Norme ajustate
CAL Aviz nr.31/02-126-11054 din 03.10.2024	35	Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei proiectului de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate, inclus acțiunea 6 din Capitolul 10. „Societatea	S-a luat act

	<p>informațională și mass-media” a Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024 - 2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.</p>	
36	<p>DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE</p> <p>Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>Proiectul de lege privind prevenirea geoblocării nejustificate transpune parțial Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 60 din 02 martie 2018, CELEX: 32018R0302.</p> <p>I. Obiectul proiectului</p> <p>Proiectul național are ca scop transpunerea la nivel național a Regulamentului (UE) 2018/302, în vederea creării cadrului normativ național care va reglementa interzicerea discriminării nejustificate a clienților care cumpără bunuri și servicii furnizate online. Astfel, proiectul național va preveni geoblocările nejustificate și discriminările bazate, în mod direct sau indirect, pe cetățenie sau naționalitate, domiciliul/reședință ori sediul clienților, precum și precizările referitoare la domeniile care nu sunt incidente. De asemenea, acesta va stabili derogările pentru comercianți în cazul în care acestea sunt justificate în mod direct prin criterii obiective reieșind din specificul afacerii.</p>	S-a luat act
37	<p>II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE</p> <p>Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul prevenirii practicilor comerciale și</p>	S-a luat act

	<p>tarifelor neloiale (Capitolul 10 „Societatea informațională și mass-media”).</p> <p>Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate, prezintă relevanță directă dispozițiile Regulamentului (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau sediul clienților pe piața internă și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394, precum și a Directivei 2009/22/CE (Text cu relevanță pentru SEE).</p> <p>Evidențiem că, Regulamentul (UE) 2018/302 nu a constituit anterior obiect al transpunerii în legislația națională, fiind exercițiul primar promovat în sensul dat.</p> <p>Transpunerea și implementarea Regulamentului (UE) 2018/302 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din prevederile Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte (Anexa XXVIII-B Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații).</p> <p>Regulamentul (UE) 2018/302 are drept obiectiv principal de a contribui la buna funcționare a pieței interne a UE, prevenind geoblocarea nejustificată și alte forme de discriminare bazate, direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul sau locația clienților, în tranzacțiile online și offline din cadrul UE, fără a obliga comercianții să livreze bunuri la nivel transfrontalier (dacă acest serviciu nu este furnizat deja de către comerciant) sau să armonizeze prețurile. Totodată, regulamentul interzice discriminarea între clienții UE în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii pe baza cetățeniei sau naționalității, a domiciliului sau a sediului acestora, în cazul în care clientul acceptă condițiile aplicate în plan național (adică dreptul de a face cumpărături ca și localnicii).</p>	
38	<p>a) <i>Analiza comparativă a transpunerii dispozițiilor Regulamentului (UE) 2018/302</i></p> <p>În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (UE) 2018/302, menționăm cu titlu general că, proiectul național asigură transpunerea parțială a actului UE, creând cadrul juridic național care va reglementa interzicerea discriminării</p>	S-a luat act

	<p>nejustificate a clienților care cumpără bunuri și servicii furnizate online.</p> <p>Astfel, proiectul național, la art. 1, stabilește obiectul și domeniul de aplicare în vederea prevenirii discriminării bazate în mod direct sau indirect, pe cetățenia sau naționalitatea, domiciliul/reședința ori sediul clienților, astfel cum prevede art. 1 din Regulamentul (UE) 2018/302.</p> <p>În conformitate cu art. 2 (1), (12) - (18) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/302, proiectul național la art. 2, definește o serie de noțiuni relevante domeniului: „servicii prestate pe cale electronică”, „consumator” „client”, „condiții generale de acces”, „bunuri”, „interfață online”, „serviciu”, „comerciant”.</p> <p>De asemenea, proiectul național, la art. 3, asigură implementarea dispozițiilor art. 3 din actul UE, stabilind obligațiile comerciantului de a nu bloca sau limita, prin utilizarea de măsuri tehnologice sau în alte moduri, accesul clientului la interfața online a comerciantului din motive legate de cetățenia sau naționalitatea clientului sau de domiciliul ori sediul acestuia.</p> <p>Art. 4 din proiectul legii stabilește condițiile de acces la bunuri și servicii similar dispozițiilor stabilite în art. 4 al actului UE.</p> <p>De asemenea, proiectul național, la art. 5, asigură implementarea dispozițiilor 5 (1) prima frază și (2) din actul UE în ceea ce privește nediscriminarea din motive legate de plată prin intermediul unor tranzacții electronice prin transfer de credit, debitare directă sau pe bază de card în cadrul aceleiași mărci.</p> <p>În conformitate cu art. 8 din Regulamentul (UE) 2018/302, art. 6 din proiectul național, desemnează Consiliul pentru egalitate și Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor ca autorități responsabile să ofere consumatorilor asistență practică în caz de litigii cu comercianții care decurg din punerea în aplicare a legii.</p>	
39	<p>b) <i>Obiecții privind compatibilitatea actului național cu prevederile Regulamentului (UE) 2018/302</i></p> <p>Analizând proiectul prin prisma Regulamentului (UE) 2018/302, constatăm că, acesta nu a asigurat transpunerea unor norme UE obligatorii, iar Tabelul de concordanță nu conține informații referitoare la motivele netranspunerii sau privind planificarea</p>	<p>S-a luat act</p> <p>Proiectul a fost completat cu noțiunile tangențiale acestui articol, și anume: „operațiune de plată” și „instrument de plată”.</p> <p>Transpunerea acquis-ului pe segmentul serviciilor</p>

	<p>transpunerii de viitor a acestora, inclusiv, condiționarea implementării acestora de momentul aderării la UE.</p> <p>Astfel, aceste prevederi UE se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Art. 2 (2) - (11) din actul UE în ceea ce privește definițiile: „comision interbancar”, „instrument de plată pe bază de card”, „marcă de plată”, „operațiune de plată”, „servicii de plată”, „prestator de servicii de plată”, „cont de plăți”, „instrument de plată”, „debitare directă” precum și „transfer-credit”; - Art. 5 (1) (a), (b) și (c) din actul UE, care se referă la cazurile în care operațiunile de plată pot avea condiții diferite pentru tranzacții; - Art. 5 (3) din Regulamentul (UE) 2018/302, care stabilește dreptul comercianților de a solicita comisioane pentru utilizarea unei plăți pe bază de card pentru care comisioanele interbancare nu sunt reglementate prin norme UE privind comisioanele pentru plățile cu cardul. 	<p>de plată ține de competența Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate de reglementare și supraveghere a instrumentelor de plată și a activității de prestare a serviciilor de plată. Totodată, odată cu semnarea de către Republica Moldova a cererii de aderare la Zona Unică de Plăți în Euro (SEPA) și armonizarea treptată a legislației referitoare la serviciile de plată la acquis-ul UE va duce ulterior la o sinergie cu normele Regulamentului.</p> <p>Totodată, art.50 alin. (4) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică prevede că: prestatorul de servicii de plată nu poate împiedica beneficiarul plății să ofere reduceri plătitorului pentru utilizarea unui instrument de plată sau a unui serviciu de plată și nu poate împiedica beneficiarul plății să orienteze plătitorul în alt mod spre utilizarea unui anumit instrument de plată. Beneficiarul plății nu are dreptul să solicite de la plătitor comision pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată.</p>
40	<p>Cu referire la art. 1, alin. (2) din proiectul național care statuează că prezenta lege nu se aplică activităților exceptate expres de la aplicabilitatea acquis-ului UE privind serviciile în cadrul pieței interne, constatăm o transpunere necorespunzătoare a art. 1 (3) din Regulamentul UE care stabilește că acesta nu se aplică</p>	<p>S-a luat act</p>

		<p>activităților menționate la articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2006/123/CE. Menționăm că, art. 2 (2) din Directiva 2006/123 a fost transpus prin art. 2, alin. (2) din proiectul Legii privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, aflat la o etapă avansată de promovare. În context, trimiterea se va opera expres la normele Legii privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, fie conținutul art. 2 (2) din Directiva 2006/123 va fi preluat ca excepții de neaplicabilitate în prezentul proiect.</p>	
	41	<p><i>c) Prevederi ale Regulamentului (UE) 2019/1157 non-aplicabile</i></p> <p>Dispozițiile art. 4 (4), art. 6, art. 9 - 11 nu pot constitui obiect al transpunerii, întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre UE, cât și obligații pe seama instituțiilor UE, ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea UE.</p>	S-a luat act
	42	<p><i>IV. Concluzii</i></p> <p><i>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național va fi revizuit potrivit observațiilor expuse mai sus.</i></p> <p><i>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</i></p>	Se acceptă Text ajustat
<p>GL Comisia de stat AIR</p> <p>Aviz nr.38-78-11681 din 21.10.24</p>	43	<p>Prezentul aviz este emis în temeiul art.32 alin.(22) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, art.3 alin.(2), art.271, anexa nr.1 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare.</p> <p>Evaluarea proiectului de act normativ</p> <p>Concluzia: Proiectul nu conține prevederi vădit contradictorii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător</p> <p>Comentarii, recomandări:</p> <p>Chiar dacă oportunitatea aprobării unui astfel de proiect se bazează pe raționamentul exercițiului</p>	S-a luat act

de armonizare și transpunere a legislației UE, totuși nota de fundamentare mai necesită să argumenteze cât de mult obligația în cauză se racordează cu principiul proporționalității intervenției, în circumstanțele economice și geopolitice ale Moldovei din prezent. În ultima variantă, propusă spre examinare Grupului de lucru, s-a majorat termenul intrării în vigoare de la un an la doi ani. Însă nota nu reflectă care este raționamentul acestui termen. Alternativ, nu este clar de ce nu poate fi un termen și mai mare sau poate ar fi cazul ca intrarea în vigoare a proiectului propus să aibă loc la data la care Moldova va fi membru UE și va avea dezvoltate toate instrumentele necesare (financiare/de plată, informaționale, instituționale etc.) pentru ca agentul economic să poată asigura pentru toți consumatorii un tratament și deservire în mod egal, indiferent de locul aflării acestora.

Potrivit dispozițiilor Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, Republica Moldova își asumă angajamentul să apropie treptat legislația sa de legislația UE și instrumente internaționale, în termenele prevăzute de Acord .
Prin urmare, conform calendarului Anexei XXVIII-B *Norme aplicabile serviciilor de telecomunicații*, dispozițiile Regulamentului (UE) 2018/302 trebuie să fie puse în aplicare în termen de 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei decizii.
În ceea ce privește termenul de intrare în vigoare de 24 de luni, considerăm a fi unul optimal, pentru a „pregăti terenul” și capacitățile necesare atât pentru

